

EXIGIM I FEM UNA ALTRA DEMOCRÀCIA

Les darreres edicions de la nostra Agenda han tingut la gosadia d'abordar temes majors, veritablement mundials; també en això és mundial l'Agenda Llatinoamericana.

Aquesta edició del 2007 aborda un d'aquests temes majors: la democràcia. Portada i duta, paraula pública gairebé tan profanada com la paraula amor o com la paraula Déu, paraula escrita, perorada, justificada amb totes les veritats i totes les mentides. La revista *Nuevamérica* introduïa el seu número dedicat a la democràcia amb aquesta justificativa puntual: "En un context en el qual veiem el president nord-americà apropiat-se del terme democràcia per justificar la seva política d'intervenció militarista, es fa necessari, sens cap mena de dubte, rediscutir aquest concepte que assumeix, cada cop més i de manera moltes vegades contradictòria, caràcter polisèmic".

De què parlem quan parlem de democràcia? La democràcia actual, que és la forma política comuna d'Occident, en què és i en què no és democràcia. "votar, callar i veure la tele", com deia l'humorista? La democràcia que coneixem, per les majories amb prou feina és democràcia fonamentalment electoral i encara amb totes les restriccions imposades pel capital i els seus mitjans de comunicació. No és democràcia econòmica, ni democràcia social, ni democràcia ètnico-cultural. No és democràcia participativa; és, com a molt, delegada o representativa; però ¿representativa de quins interessos i delegada amb quins controls?

És una democràcia que empalaga i que indigna. Algú ha parlat de fatiga democràtica". Classificant-la d'un cop de ploma, la periodista Katrina van den Heuvel, en el seu *Diccionari dels republicanismes*, la defineix com "el govern de les corporacions, per les corporacions i per a les corporacions", i Pablo González Casanova, com "una democràcia dels pocs, amb els pocs i pels pocs". Allò de "govern del poble, amb el poble i per al poble" es va evaporar en populismes il·lusoris i en sarcasmes neoliberals.

L'Agenda, evidentment, no pretén condemnar "la democràcia". Respon categòricament a aquesta democràcia" que tenim. I, amb milions de persones que somniem un "altre món possible", vol exigir i ajudar a fer "una altra democràcia".

Parlant d'un "altre món possible", creiem que cada vegada més és hora de donar el pas d'afirmar aquesta possibilitat, d'exigir i fer aquest altre món, com a necessari urgent. I per això "exigim i fem una altra democràcia", proclama la nostra Agenda 2007. L'exigim com un dret fonamental de les persones i dels pobles, a totes les latituds. Perquè exigim per a totes les

persones i per a tots els pobles els drets bàsics i els drets complementaris. No podem acceptar una democràcia-privilegi, una democràcia-primer-món; encara menys, una democràcia-imperial, a “punta de pistola”, com ironitzava Jesse Jackson. Els indígenes presents en el Fòrum Social Mundial de Caracas van propugnar emfàticament “la descolonització de la democràcia”.

La necessitem i l'exigim “socialitzadora”. Si els especialistes no saben conjugar democràcia i socialisme, pitjor per ells... El professor d'història Agustí de Semir reconeixia que la democràcia actual és, de fet, “la forma política del capitalisme”. Per la seva part, el sociòleg Herbert José de Souza –l'inoblidable Betinho–, en un curs de bisbes llatinoamericans, ens recordava l'antagonisme essencial que existeix entre democràcia i liberalisme, entre capitalisme i democràcia. Ni el liberalisme ni el capitalisme, explicava ell, poden pretendre la democràcia realment popular, participativa, igualitàriament fraterna, mundial. “El liberalisme, deia, perquè promet una igualtat abstracta amb una desigualtat real”. I “el capitalisme, perquè s'assenta en la desigualtat i en la desigualtat creixent”. La democràcia que nosaltres defensem no només pot ser “socialista”, sinó que ho ha de ser; amb un socialisme no pas vergonyós, tot i que escarmentat. O es socialitza la participació de totes les persones i de tots els pobles en els drets a la vida, a la dignitat, a la llibertat, a l'alteritat, o no hi haurà ni democràcia ni pau. El que portem d'història de la democràcia a Occident pot ser una bona lliçó per a no identificar a priori una societat democràtica amb una societat veritablement humana.

Per tal que la religió no sigui un gran enemic de la democràcia, com tot sovint ho ha estat i encara ho és, cal que fins i tot es “democratitzi” Déu d'una altra manera. La respectiva vivència religiosa de la fe s'ha d'obrir al diàleg en el pluralisme i ha de compartir en l'acció bolcada vers les grans causes comunes de la vida i de tot l'ésser de l'univers.

“Exigim” una altra democràcia, postula l'agenda, però també promet “fer” aquesta altra democràcia. No es serà pas donada com un favor; l'hem, de conquerir. Hem de ser personalment democràcia per ajudar a fer socialment aquesta altra democràcia. Seguint la regla vital del cada dia i a cada lloc. Ser democràcia a la família i al veïnat, al carrer i a la feina, a la comunitat de fe i al partit o al sindicat o a l'associació. “Agenda” és això: allò que s'ha de fer. Siguem, doncs, agenda democràtica. Localment, mundialment, la democràcia cap en totes les vides humanes i en totes les cultures. Tots els timbals, totes les campanes, tots els gongs, poden i han de convocar la democràcia integral, la ciutadania integral.

En aquesta Agenda 2007 diversos especialistes ens donen la seva paraula qualificada sobre diferents aspectes de la democràcia i les seves implicacions. L'Agenda també ens ofereix experiències de democratització real i quotidiana.

Pensant lliurement, críticament, autocríticament, i practicant coherentment, anirem donant credibilitat a aquesta nostra convicció: “Una altra democràcia és possible”. Per tal que aquest món, malferit, desconcertat i encara impenitentment somiador, sigui de veritat casa feliç d'una Humanitat fraterna.

PERE CASALDÀLIGA

